

TOKTRAPPORT

Leitetjeneste etter kolmule med m/s "Havdrøn" i fidsrommet
22.3. - 3.4. og fra 13.4. til 25.4. 1977

Innledning:

Formålet med toktet var å undersøke de aktuelle fangstområdene og konsentrasjonene av kolmule både før og etter påskehelgen. Det aktuelle område var fra 60°00' til 53°00' nord, utenfor eggakanten vest av De britiske øyer til vest av Irland. Toktlederen var Vermund Dahl. Under den første del av toktet hadde en daglig kontakt med svenske og danske fiskebåter. De norske fiskebåtene kom først på feltet etter påskehelgen, de ble daglig holdt underrettet om registreringene.

Foruten ekkolodd brukte en også sjøtermograf og noterte de avleste sjøtemperaturer. Til fiskeforsøk brukte en første tur en 572 masker i 560 mm "Engel trål" og 2. tur ble brukt en om- arbeidet trål med 2000 mm masker i forparten.

Resultat tur 1

Den 23.3. var en på eggakanten vest av Faula. Her var sjøtemperaturen 9°+. Undersøkte på nordsiden av Færøyryggen uten nevneverdig registrering. Fra Færøyryggen gikk en i retning av eggakanten vest av Flannanuten å registrere forekomster av brukbar størrelse. Langs eggakanten NV av St. Kilda var noen svenske og danske båter. Registreringene var små og i et begrenset område. Fangstene var fra 2-3 tonn og opptil 40 tonn. Vi undersøkte langs eggakanten sørover mellom 9° og 10° vest, til 55°50' uten å finne brukbare registreringer. Fra dette sørlige området gikk en i NV-lig retning til 57°40' mellom 10° vest og Rockall og krysset rundt noen småbanker vest av St. Kilda uten å finne nevneverdige forekomster. Til denne tid hadde været vært bra, men den 26.3. om kvelden økte vinden på til stiv NO kuling. På grunn av små forekomster i det nordlige området satte en kursen sørover mot Porcupienez-banken. De svenske trålerne NV av St. Kilda klaget over små og ubetydelige registreringer. M/S "Vingaborg" undersøkte langs eggakanten sørover i retning mot Porcupinebank. M/S "Havdrøn" undersøkte i dyprenna sørover mellom Rockall og eggakanten.

Sjøtemperaturen vest av St.Kilda var $9.5^{\circ}+$.
Fra 55° og sørover begynte registreringen. Det var helst små stimer på dypt vann, men da en kom frem til kanten av Porcupinebank ble det bedre, og fra N 54° til N 53° mellom 13° og $14^{\circ}30'$ vest, var det sammenhengende registreringer over store områder i dybden mellom 350 og 500 m. Sjøtemperaturen var $10^{\circ}+$.

Den 28. og 29.3. var det brukbart vær. M/S "Havdrøn" utførte 4 tråltrekk med en samlet fangst av ca. 1700 hl. Tråltrekkene på formiddag var brukbare, opp til ca. 700 hl, men senere på dagen la fisken seg helt ned på bunnen og gikk under trålen. Et dansk partrållag som var i området, hadde de samme problemene. Om kvelden den 29.mars blåste det opptil stiv SSV kuling som økte til sterk SV kuling med stormbyger. Undersøkte langs eggakanten østover til N $54^{\circ}30'$ og $10^{\circ}40'$ vest. I dybde omkring 450 m langs eggakanten var det til dels god registrering. M/S "Vingaborg" hadde fisket i området mellom $54^{\circ}10'$ og $54^{\circ}30'$ og omkring 11° vest med enkelte gode tråltrekk.

Det dårlige været fortsatte resten av uken, og "Havdrøn" ankom Bergen den 3.4.

Tur nr.2

Undersøkelsene begynte den 14.4.utenfor eggakanten vest av Rona. Sjøtemperaturen var $9,5^{\circ}$. Fint vær. I dagene 15. og 16.4. krysset en langs eggakanten sørover til N $56^{\circ}30'$ og $09^{\circ}10'$ i dybder mellom 300 og 800 meter. Registreringene var tildels meget gode i dybder fra 350 og utover til 600 m med en del gode lokale registreringer fra 600 m og utover til 800 m.

Fisken stod for det meste i dybder fra 350 til 450 m. Foruten en del utenlandske båter kom det etterhvert en del norske båter. Tråltrekkene de første dagene varierte mellom 500 og 1500 hl.

Fiskebåtene holdt for det meste til langs eggakanten fra N $57^{\circ}00'$ til N $57^{\circ}30'$. Fisken var for en stor del utgytt og trakk nordover. Tråltrekkene foregikk for det meste mot fisken fra nord mot syd. Om kvelden den 16.4. utførte "Havdrøn" ett tråltrekk i posisjon N $56^{\circ}40'$ og $09^{\circ}10'$. Fangst ca. 1300 hl. Trålposen var full og nettet ovenfor/var revet helt over. Posen hang
posen

etter løisetauene. Fangsten ble losset i Stornorway og noten ble reparert om bord.

Den 19.4. var en igjen ute på feltet og undersøkte de aktuelle fangstområdene frem til 25.4. Registreringene var fremdeles meget gode og det ble tatt tråltrekk opptil 2000 hl av enkelte båter. Fra den 21. til 23.4. utførte "Havdrøn" 5 tråltrekk med til sammen ca. 5.000 hl. Sjøtemperaturen var fremdeles 9,5°. Fiskeforekomstene trakk en del nordover og var best omkring N58°00'. Fra fangstfeltet krysset "Havdrøn" nordover til 60°00' nord og undersøkte på begge sider av Færøryggen. Det var til dels gode registreringer til N59°30', men lenger nordover var forekomstene sporadiske. "Havdrøn" avsluttet undersøkelsene den 25.4. Båten skulle på makrellmerking vest av Irland.

Konklusjon

Etter de erfaringer som er vunnet i løpet av disse 5 årene synes en vandringsmønsteret for kolmulen under gyteperioden er blitt vel kjent og kartlagt. Likeens er effekten av trålutstyret blitt ganske avansert. Med de store nye trålene er det ikke noe problem å ta fangst opp til 2000 hl i enkelt tråltrekk. Problemet er når denne grensen overskrides. Selve trålposen er vanligvis sterk nok, men veikheten blir overført oppover i trålen. Elastisiteten i nylonløisetauene er meget stor og blir til dels større enn elastisiteten i linet og dette vil da revne, vanligvis i det svakeste punkt over lukkeren. Dette har en pekt på i rapporter fra Fiskerinæringens Forsøksfond nr. 2.1975. I den rapporten er anbefalt å bruke splittfiøbertau i overgangene mellom trål og pose. En vil likevel gjøre oppmerksom på at en trål er ikke sterkere enn sitt svakeste punkt. En ser derfor fram til at en snarest får ta i bruk fyllingsindikator som til en hver tid forteller hvor mye som er i trålposen eller også at en fra styrehuset kan lese av den totale belastning fra trålwirene.

Bergen, 2.6.1977

Vermund Dahl